

Et 25 års minne:

Fire års internering i Trondhjemsfjorden

Av Gustav Niebuhr.

Erindringer fra livet ombord i hjelpekryseren „Berlin“ i Hommelvik og Lofjorden.

KAPITEL XXI.

GRISAVL OMBORD.

Straks etter at interneringsordren var gitt, nevnte jeg bl. a. at hele besetningen skulde bli ombord og beholde sin kommando. Dette medførte jo også, at der måtte sørges for hele besetningens livsformødenheter. Mens det var kommandoen som skulde sørge for underbefal og menige, sørget officers- og dekksofficersmessen for sig selv. Disse hadde hver sitt messestyre, som bare hadde med sin messe å gjøre, og dette styre fikk hver måned såkalte underholdningspenger av intendanten for sine messemedlemmer.

Styret i dekksofficersmessen bestod av 3 medlemmer, nemlig «messeeldste», en for forpleining og en for drikkevarer. Hver av de siste to skulde føre eget regnskap, som hver måned måtte forelegges intendanten til gjennom-

gåelse. Messestyret valgtes for 1 år ad gangen. Denne gjennomgåelse av regnskapene var dog bare en formsak, ellers hadde kommandoen ingen ting med våre messeanliggender å gjøre. Vi måtte bare se å strekke de såkalte husholdningspenger lengst mulig, og helst få noe tilovers.

I vår dekksofficersmesse var vi så heldig å ha en som ikke bare greide sig med husholdningspengene, men han fant også på å begynne med *grisavl* ombord.

Vi hadde matavfall og plass mer enn nok til det. Som tenkt så gjort.

Det blev kjøpt et par griser, og alle ventet selvfølgelig i spenning på hvorledes det skulde gå. Etter et års forløp hadde vi ikke bare fått igjen våre utgiftetr, men det flerdobbelte. Det første kull var visst på 8 stykker, hvorav halvparten blev solgt etter 5—6 uker, mens vi beholdt resten. Pengene for de solgte små griser kom så messen,

respektive messemedlemmene tilgode. Når vi slaktet, blev det som regel for meget for vår messe, hvorfor vi solgte en god del til officers- og underbefalsmessen. Vi begynte allerede i slutten av 1915 med grisavl og fortsatte med den da den lønnet sig godt. 1917 var vi meget heldig. Det kom et kull på hele 12 stykker og grisemoren var den største vi hadde, idet den veiet nesten 200 kg. Til sine tider hadde vi 3—4 par og da disse måtte passes, tok vi en av matrosene som var vant med grisestell for å se til grisene.

Blandt befolkningen, især gårdbrukerne blev det snart kjent at de kunde få kjøpe smågriser hos oss til rimelige priser, og dette gjorde de også bruk av. Efterspørselen var så stor at vi ikke kunde greie å levere til alle, så det måtte gå etter tur. For oss var dette en glimrende forretning som skaffet oss mangen ekstra skilling. Rett som det var befant sig også både små og store gårdbrukere blandt nei-

tralitetsvakten, som benyttet enhver anledning å komme ombord, når de hadde permisjon.

Især var det en kommandersersjant, som samtidig var storbonde, ivrig etter å besøke oss ombord. Han var på vakt i juni 1916 og besøkte oss ombord hver søndag. Til ham solgte vi 3 grisuinger som skulde leveres når disse var 6 uker gamle. Sersjanten var fra Steinkjer, og 4 uker senere søkte en annen dekksofficer og jeg om fem dagers permisjon for å reise til Steinkjer med 3 smågriser. Sersjanten hadde nemlig invitert oss for noen dager, og ansøkingen blev velviligst imøtekommet.

En dag i august eller slutten av juli reiste vi så til Steinkjer med vår levende bagasje. På stasjonen blev vi mottatt av sersjanten selv som var kommet kjørende med en karjol og straks etter bar det iveri i retning Sparbu. Enhver skjønner vel at det blev uforglemmelige dager for oss, især da det var midt i slåttonna. At vi i vår glade ungdom hjalp til, behøver jeg vil ikke nevne.

Mens vi to befant oss i Sparbu og var blitt slåttekarer der, fant sersjanten på at vi skulde søke til vaktechefen om ytterligere 8 dagers permisjon; men det kunde vi ikke gå med på, så gjerne vi enn vilde, på grunn av våre forpliktelser ombord med hensyn til vakt o. s. v. Vi tok derfor en hjertelig avskjed fra alle på gården og med et godt minne om norsk gjestfrihet reiste vi efter 5 dagers forløp tilbake.

Da det imidlertid blev mer og mer efterspørsel efter smågriser, besluttet vi å utvide «bedriften» og hadde i 1917, da vi ankom til Lofjorden hele 25 par avlsdyr og smågriser. Men nu begynte det å kni-

pe med plass ombord, hvorfor vi straks efter ankomsten til Lofjorden, måtte finne en passende plass iland, og en sådan fikk vi velviligst overlatt av nærmeste gårdbruker hr. Løvtangen. Det blev straks gått igang med å sette op et rummelig grisehus og et par dager efterat vi var fortoiet på forsvarlig måte, så «Berlin» ikke kunde rikke sig begynte omkvarteringen av divelsignede husdyr og disse trivdes riktig godt i sitt nye hjem. Det som nu var blitt vanskelig, især om vinteren, var transporten av mat, da det var et godt stykke vei fra kaien som spesielt var bygget for vårt behov. Selvfølgelig blev det nu for meget arbeide for en mann, og det blev derfor sørget for passende assistanse. Til mattransporten trengtes ofte flere mann når veiene var iset eller teleløsning og regnvær hadde gjort veiene farlig.

Men det gikk vel og bra og forretningen blomstret som aldri før. Da vi solgte meget rimelig, var det ikke vanskelig i de tider, hvor alt steg voldsomt i prisene, å avsette det ene kuld efter det annet. Vi messemedlemmer tjente derigjennem en bra skilling ekstra som kom godt med ved innkjøp av varer vi skulde ta med til Tyskland når vi engang skulde reise hjem for godt.

INNLEGG.

«DEN SPANSKE SYKE».

Helbredstilstanden ombord hadde hittil vært helt upåklagelig, men heller ikke vi blev forskånet for den såkalte «Spanske» som nettop i 1917 og 1918 herjet over hele landet, og neutralitetsvakten fikk også kjenne denne lumske syk-